Katalog nagrobków i zbiór inskrypcji na cmentarzu żydowskim w Dąbrowie Górniczej

1. Rajzel Lewi, córka Szlomo, żona Jehudy

1. פ"ט
2. אשה זקנה חשובה
3. וצנועה הלכה בדרך
4. תמימה עשתה
5. צדקה כל ימי מרת
6. רייזל
7. בת מו"ה שלמה ז"ל
8. אשת מ' יהודא ז"ל
9. לעווי
10. נפ' ביום ה' י"ח אדר
11. שנת תרצ"ג לפ"ק
12. בשנת ע' שנה לימי חי'

1. Tu pochowana
2. niewiasta stara, poważana
3. i cnotliwa. Postępowała
4. zacnie. Czyniła
5. dobroczynność przez całe swoje życie. Pani
6. Rajzel,
7. córka naszego nauczyciela, pana i mistrza Szlomo, błogosławionej pamięci!
8. Żona naszego nauczyciela Jehudy, błogosławionej pamięci!
9. Lewi.
10. Zmarła 5 dnia 18 adar
11. roku 693[1] według małej rachuby
12. w wieku 70 lat.

Leżący fragment nagrobka, w formie stojącego prostokąta, z wyodrębnionym przyczółkiem ponad szerokim wypukłym gzymsem ozdobionym rytą ramką z kółkiem na osi. Przyczółek był zamknięty uszkodzonym łukiem kotarowym. Ścianę przednią nagrobka wypełnia niekompletny ryty napis hebrajski, w prostokątnej płycinie, ujęty w stylizacje kanelurowanych pilastrów. Powyżej w polu zwieńczenia nagrobka w płycinie płaskorzeźbione przedstawienie trójramiennego świecznika z zapalonymi świecami.
Dł. 128 cm.
Szer. 65 cm.

[1] Zm. 16 III 1933 r.

2.

1. חומש גמרא משנית
מדרש עין יעקב
2. פ"נ
3. איש ישר [...] לבנו מו"ה
4. שמ[...]

1. Pięcioksiąg, Gemara, Miszna, Midrasz, Ejn Jakow.
2. Tu został pochowany
3. mąż prawy. [...] naszego serca. Nasz nauczyciel, pan i mistrz
4. Szm[...][1]

Górna część nagrobka. Pod łukiem zamknięcia w płycinie płaskorzeźbione przedstawienie czterech ksiąg, kompozycję uzupełnia motyw podpiętej kotary. Poniżej zachowane dwie linijki rytego tekstu hebrajskiego ujętego pierwotnie w kanelurowane pilastry zamknięte rytymi kółkami.
Dł. 62 cm.
Szr. 68 cm.

3. Rechel

1. רתת וחלחלה ויגון ותוגה
2. עזבה בניה בילל ואנחה
3. ככתה לא רעננה ובא קיצה
4. ליל ואופל כסו פניה
5. [...] המות ולעמה נאספה

1. Strach i drżenie, troska i zmartwienie[2].
2. Opuściła swoje dzieci w lamencie i wzdychaniu.
3. Zgasła, nie zazieleniła się i nie przyniosła owocu.
4. Noc i ciemność przykryły jej oblicze.
5. [...] śmierć i do do swego ludu została zabrana[3].

Górna partia nagrobka zamkniętego półkoliście. Ścianę przednią wypełnia fragment pięciowierszowej płaskorzeźbionej inskrypcji hebrajskiej. Powyżej w polu zwieńczenia nagrobka płaskorzeźbione przedstawienie siedzącego lwa.
Dł. 63 cm.
Szer. 59 cm.

[1] Może być np.: Szmuel, Szimon, Simche.
[2] Wyróżnione w tekście litery dają: רעכל 'Rechel'.
[3] Por. Rdz 25,17.

4. Jakow, syn Tuwji

1. פ"נ
2. איש זקן ושבע ימים
3. הלך בדרך תמים מו"ה
4. יעקב
5. בן ר' טובי' ז"ל
6. [...]שלע(ר)
7. ...

1. Tu został pochowany
2. mąż stary i sędziwy[1].
3. Postępował zacnie. Nasz nauczyciel, pan i mistrz
4. Jakow,
5. syn pana Tuwji, błogosławionej pamięci!
6. [...]szle(r).
7. ...

Leżący fragment nagrobka w formie stojącego prostokąta z wyodrębnionym ponad szerokim wypukłym gzymsem ozdobionym ramką z kółkiem na osi, przyczółkiem zamkniętym łukiem zbliżonym do kotarowego. W płycinie w polu zamknięcia nagrobka znajduje się płaskorzeźbione przedstawienie dwóch ksiąg ujętych pomiędzy hebrajskie litery Pe, Nun. Kompozycję uzupełnia płaskorzeźbiony motyw podpiętej kotary. Poniżej na licu nagrobka znajduje się zniszczona, niepełna ryta inskrypcja hebrajska ujęta w kanelurowane pilastry zamknięte poprzecznymi żłobkami pod gzymsem.
Dł. 103 cm.
Szer. 65 cm.

5. Ester Sztark

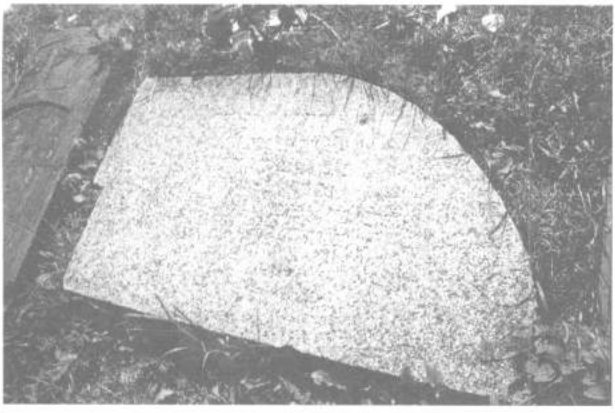

ESTER SZTARK .1
Z RUDLERÓW .2
(ZM.) 18 STYCZNIA 1940 .3
PRZEŻYWSZY LAT 18 .4

Fragment lastricowej płyty z praktycznie nieczytelną inskrypcją.

[1] Rdz 35, 29.

6. Natan Fridrich, syn Awrahama Altera

1. פ"נ
2. איש ישר ונכבד וי"א
3. כל ימיו עסק באמונה
4. ונהנה מיגיע כפיו ה"ה מ'
5. נתן
6. בן מ' אברהם אלטער ז"ל
7. פרידריך
8. נפ' ביום ג' ט' אדר א'
9. שנת תרצ"ב לפ"ק
10. בשנת נ"ד שנים לימי חייו

1. Tu został pochowany
2. mąż prawy i szanowany, i bogobojny.
3. Całe swoje życie pracował sumiennie
4. i żył z trudu swych rąk. To jest pan
5. Natan,
6. syn pana Awrahama Altera, błogosłowionej pamięci!
7. Fridrich.
8. Zmarł 3 dnia 9 adar I
9. roku 692[1] według małej rachuby
10. w roku 54 jego życia.

Część nagrobka w formie stojącego prostokąta zamkniętego łukiem zbliżonym do koszowego z wystającą ku górze środkową partią zwieńczenia, zamkniętą łukiem odcinkowym. W polu zwieńczenia nagrobka w płycinie znajduje się przedstawienie księgi, drzewa i podpiętej kotary. Na licu nagrobka znajdowała się w płycinie ryta inskrypcja hebrajska – zachowane 10 linijek – ujęta po bokach w kanelurowane pilastry, zamknięte rytymi kółkami ponad krótkimi odcinkami kanelurów rozdzielonych u podstawy łuku zamknięcia nagrobka poprzecznymi żłobkami.
Dł. 125 cm.
Szer. 68 cm.

[1] Zm. 16 II 1932 r.

7. Sara, córka Mosze Szmuela, żona Awrahama Mosze

1. פ"ט
2. האספו וקוננו על מות
3. אשה חשובה וישרה מרת
4. שרה
5. בת מו"ה משה שמואל ז"ל
6. אשת מו"ה אברהם משה ז"ל
7. ...

1. Tu pochowana.
2. Zgromadzcie się i zapłaczcie nad śmiercią
3. niewiasty poważanej i prawej. Pani
4. Sara,
5. córka naszego nauczyciela, pana i mistrza Mosze Szmuela, błogosławionej pamięci!
6. Żona naszego nauczyciela, pana i mistrza Awrahama Mosze, błogosławionej pamięci!
7. ...

Leżący fragment nagrobka zamkniętego łukiem półkolistym. Ścianę przednią wypełnia częściowo zachowana ryta inskrypcja hebrajska w rytej ramce z podkowiastymi wycięciami w górnych narożnikach. Powyżej w polu zwieńczenia nagrobka znajduje się płaskorzeźbione przedstawienie świecznika z zapalonymi świecami ujęte u podstawy w hebrajskie litery Pe, Tet.
Dł. 64 cm.
Szer. 54 cm.

8. Szajndel Gerwat, córka Awrahma, żona Michaela

1. פ"נ
2. אשה חשובה וישרה
3. אשת חיל עטרת בעלה
4. בת נ' שנה במותה מרת
5. שיינדיל
6. בת מו"ה אברהם ז"ל
7. אשת מו"ה מיכאל נ"י
8. געראואט
8. נפ' ביום ג' ו' שבט
9. שנת תרפ"ט לפ"ק
10. תנצב"ה

1. Tu została pochowana
2. niewiasta poważana i prawa.
3. Kobieta dzielna[1], korona swego małżonka[2].
4. 50 lat w chwili jej śmierci. Pani
5. Szajndel,
6. córka naszego nauczyciela, pana i mistrza Awrahama, błogosławionej pamięci!
7. Żona naszego nauczyciela, pana i mistrza Michaela, oby jego światło świeciło nadal!
8. Zmarła 3 dnia 6 szwat
9. roku 689[3] według małej rachuby.
10. Niech jej dusza będzie związana w węzeł życia!

Leżący nagrobek w formie stojącego prostokąta z wyodrębnionym cokołem oraz ponad listwowym gzymsem przyczółkiem zamkniętym łukiem półkolistym ujętym w ćwierćkoliste naddatki. Ścianę przednią pokrywa ryta inskrypcja hebrajska na wypukłej uszatej płycie z wyobrażeniami śrub w narożnikach. Powyżej w polu zwieńczenia nagrobka w oprofilowanej płycinie płaskorzeźbione przedstawienie trójramiennego świecznika.
Dł. 160 cm.
Szer. 61 cm.

[1] Prz. 31, 10.
[2] Prz. 31, 10.
[3] Zm. 17 I 1929 r.

9.

166 .1
פ"נ .2
איש זקן ושבע ימים .3
[...]מים .4
... .5

1. 166.
2. Tu został pochowany
3. mąż stary i sędziwy[1].
4. [...]
5. ...

Górna część nagrobka w formie stojącego prostokąta zamkniętego łukiem zbliżonym do koszowego z wystającą ku górze środkową partią zwieńczenia, zamknięta łukiem odcinkowym. W polu zwieńczenia nagrobka w płycinie znajduje się przedstawienie dwóch ksiąg, kompozycje uzupełnia motyw podpiętej kotary. Na licu nagrobka znajdowała się w płycinie ryta inskrypcja hebrajska – zachowane dwie linijki – ujęta po bokach w kanelurowane pilastry zamknięte rytymi kółkami ponad krótkimi odcinkami kanelurów rozdzielonych u podstawy łuku zamknięcia nagrobka poprzecznymi żłobkami.
Dł. 51 cm. Szer. 68 cm.

10. Mosze, syn Mendla Zimla

פ"נ .1
איש נכבד תם וישר .2
הלך בדרך הישר .3
ועסק באמונה כל ימיו מו"ה .4
משה .5
(בן) מ' מענדי זימל הכהן ז"ל .6
... .7

1. Tu został pochowany
2. mąż szanowany, zacny i prawy.
3. Chodził drogą prawości
4. i postępował sumiennie całe swoje życie. Nasz nauczyciel, pan i mistrz
5. Mosze,
6. (syn) pana Mendla Zimla ha-Kohen, błogosławionej pamięci!
7. ...

Leżący fragment nagrobka zamkniętego łukiem półkolistym. Ścianę przednią wypełniał ryty napis hebrajski na uszatej wypukłej płaszczyźnie. Powyżej w polu zwieńczenia nagrobka w półkolistej płycinie znajduje się płaskorzeźbione wyobrażenie rąk w geście kapłańskim.
Dł. 77 cm. Szer. 53 cm.

[1] Rdz 35, 29.

11.

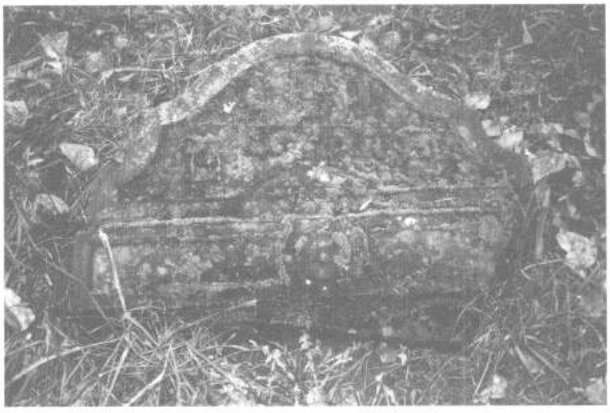

Leżący fragment zamknięcia nagrobka w formie niegdyś stojącego prostokąta z wyodrębnionym, ponad szerokim wypukłym gzymsem ozdobionym ramką z kółkiem na osi, przyczółkiem zamkniętym łukiem zbliżonym do kotarowego. W płycinie w polu zamknięcia nagrobka znajduje się płaskorzeźbione przedstawienie trójramiennego świecznika ze złamanymi bocznymi świecami.
Dł. 47 cm.
Szer. 69 cm.

12. Brajndel

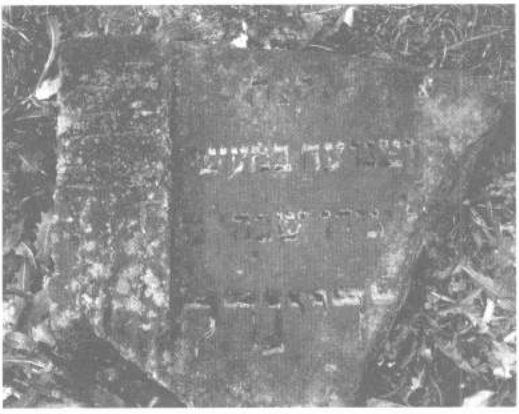

1. ...
2. אשה זקנה
3. [...]ה וצנועה במעשי׳
4. (כל מכיריה) יגידו שבחי׳ מ׳
5. [...] ברוינדל
6. ...

1. ...
2. Niewiasta stara
3. [...] i cnotliwa w swoich czynach.
4. (Wszyscy jej znajomi) będą głosić jej chwałę. Pani
5. [...] Brajndel.
6. ...

Fragment rozbitego nagrobka z zachowanymi fragmentarycznie rytymi wierszami inskrypcji hebrajskiej.
Orientacyjne wymiary:
Dł. 49 cm.
Szer. 52 cm.

13. Menachem Mendel Klajman, syn Jony

1. פ"נ
2. איש נכבד תם וישר
3. [...]
4. עסק בתורה ויראה
5. עשה צדקה וחסד מו"ה
6. מנחם מענדל
7. בן המנו' מו"ה יונה ז"ל
8. קליימאן
9. נפ' ביו' ז' אייר כ"ב למב"י
10. בשנת ע"ז לימי חייו
11. שנת ת"ש לפ"ק תנצב"ה

1. Tu został pochowany
2. mąż szanowany, zacny i prawy.
3. [...]
4. Zajmował się Torą i bogobojnością.
5. Czynił dobroczynność i sprawiedliwość. Nasz nauczyciel, pan i mistrz
6. Menachem Mendel,
7. syn zmarłego, naszego nauczyciela, pana i mistrza Jony, błogosławionej pamięci!
8. Klajman.
9. Zmarł 7 dnia ijar, 22 według dzieci Izraela[1]
10. w roku 77 jego życia
11. roku 700[2] według małej rachuby. Niech jego dusza będzie związana w węzeł życia!

Leżący fragment nagrobka w formie stojącego prostokąta z wyodrębnionym cokołem oraz z wyodrębnionym, ponad szerokim wypukłym gzymsem ozdobionym ramką z kółkiem na osi, przyczółkiem zamkniętym łukiem zbliżonym do kotarowego. W płycinie w polu zamknięcia nagrobka znajduje się płaskorzeźbione przedstawienie trzech ksiąg ujętych pomiędzy hebrajskie litery Pe, Nun. Kompozycję uzupełnia płaskorzeźbiony motyw podpiętej kotary. Poniżej na licu nagrobka znajduje dziesięciowierszowa, ryta się inskrypcja hebrajska ujęta w kanelurowane piłastry zamknięte poprzecznymi żłobkami pod gzymsem.
Dł. 192 cm.
Szer. 67 cm.

[1] Rachuba związana z odliczaniem omeru.
[2] Zm. 15 V 1940 r.

14.

1. פ"ט
2. עוררו קינה ואבל על מות
3. אמנו אשה חשובה
4. ישרה ותמימה במעשי' מרת
5. ...

1. Tu pochowana
2. Podnieście lament i płacz nad śmiercią
3. naszej matki, niewiasty poważanej
4. prawej i zacnej w swoich czynach. Pani
5. ...

Leżący fragment nagrobka w formie stojącego prostokąta z wyodrębnionym, ponad szerokim wypukłym gzymsem ozdobionym ramką z kółkiem na osi, przyczółkiem zamkniętym łukiem zbliżonym do kotarowego. W płycinie w polu zamknięcia nagrobka znajduje się płaskorzeźbione przedstawienie trójramiennego świecznika ze złamanymi bocznymi świecami. Poniżej na licu nagrobka znajdowała się inskrypcja hebrajska ujęta w kanelurowane pilastry zamknięte poprzecznymi żłobkami pod gzymsem, zachowały się tylko trzy linijki tekstu.
Dł. 72 cm.
Szer. 65 cm.

15.

Leżący fragment nagrobka w formie stojącego prostokąta z wyodrębnionym, ponad szerokim wypukłym gzymsem ozdobionym ramką z kółkiem na osi, przyczółkiem zamkniętym łukiem zbliżonym do kotarowego. W płycinie w polu zamknięcia nagrobka znajduje się płaskorzeźbione przedstawienie otwartej biblioteczki z księgami. Poniżej na licu nagrobka znajdowała się inskrypcja hebrajska ujęta w kanelurowane pilastry zamknięte poprzecznymi żłobkami pod gzymsem.
Dł. 125 cm.
Szer. 67 cm.

16. Mosze Jakow Blumensztok, syn Majera

1. פ"נ
2. איש נאמן
3. והלך בדרכי ד'
4. ר' משה יעקב
5. בן ר' מאיר ז"ל
6. בלומענשטיק
7. נפ' כ"ה אייר
8. שנת תש"א לפ"ק
9. בשנת ס"ד לחי
10. תנצב"ה

1. Tu został pochowany
2. mąż wierny.
3. Postępował drogami Pana.
4. Pan Mosze Jakow,
5. syn pana Meira, błogosławionej pamięci!
6. Blumenstok.
7. Zmarł 25 ijar
8. 701[1] według małej rachuby
9. roku 64 jego życia.
10. Niech jego dusza będzie związana w węzeł życia!

Przewrócony nagrobek w formie stojącego prostokąta z wyodrębnionym wysokim cokołem oraz przyczółkiem ponad wydatnym gzymsem zamkniętym łukiem zbliżonym do kotarowego. Na licu nagrobka w prostokątnej tzw. lustrzanej płycinie znajduje się ryta inskrypcja hebrajska. Końcowa formuła skrótu zamykającego epitafia hebrajskie na nagrobkach oddana reliefem wypukłym.
Dł. 186 cm.
Szer. 71 cm.

[1] Zm. 22 V 1941 r.

17. Elazar Krajcer, syn Izraela Leiba ha-Kohen

1. (פ"נ)
2. איש יש(ר) [...]
3. לעבודה וליגע כפים
4. עמס שכמו [...]
5. זר תשבחות נעלות
6. רביד על ראשו מעל(ות)
7. אלעזר
8. בן ר' ישראל ליב הכהן ז"ל
9. קרייצער
10. נפ' יום א' אלול תרצ"ח
11. תנצב"ה

1. (Tu pochowany)
2. mąż prawy [...]
3. dla służby Bogu i trudu rąk.
4. Nosił na swych ramionach [...]
5. Wieniec chwały został wzniesiony,
6. łańcuch nad jego głowę podniesiony.
7. Elazar,
8. syn pana Izraela Lejba ha-Kohen, błogosławionej pamięci!
9. Krajcer.
10. Zmarł 1 elul 698[1].
11. Niech jego dusza będzie związana w węzeł życia!

Fragment nagrobka z zachowaną płaszczyzną inskrypcyjną z dziewięciowierszowym rytym napisem hebrajskim.
Dł. 87 cm.
Szer. 49 cm.

[1] Zm. 28 VIII 1938 r.

18–19.

1. תהלים
2. 204
3. פ"נ
4. איש תם וישר
5. אהוב לבריות מו"ה
6. ...

1. Psalmy.
2. 204
3. Tu został pochowany
4. mąż zacny i prawy.
5. Miłował ludzi. Nasz nauczyciel, pan i mistrz
6. ...

Fragment nagrobka, zamknięty łukiem zbliżonym do koszowego, z występującą ku górze środkową partią zwieńczenia, zamkniętą łukiem odcinkowym. Ścianę przednią wypełniał ryty napis hebrajski w zamkniętej łukiem odcinkowym płycinie. Płycinę z inskrypcją ujmują stylizacje kanelurowanych pilastrów zamkniętych rytymi kółkami ponad dwiema porzecznymi płaskorzeźbionymi listwami. W zwieńczeniu inskrypcji hebrajskiej ryta gwiazda ponad literami hebrajskimi Pe, Nun ujętymi w ryty stylizowany ustawiony antytetycznie ornament roślinny. Pod łukiem zwieńczenia nagrobka w płycinie w polu zamknięcia macewy znajduje się płaskorzeźbione przedstawienie dwóch ksiąg wraz z motywem podpiętej kotary. Na zdjęciu nagrobek 18 widoczny jest w górnej części zdjęcia. Podczas aranżacji lapidarium złożono ze sobą dwa różne nagrobki.
Dł. 71 cm. Szer. 66 cm.

Riwka Stern, córka Cwi, żona Josefa

1. ...
2. רבקה
3. בת ר' צבי נ"י
4. אש' מו"ה יוסף נ"י
5. שטערן
6. נפטרה א' דר"ח אדר
7. שנת תרצ"א לפ"ק
8. בשנת [..] לימי חיי'
9. תנצב"ה

1. ...
2. Riwka
3. córka pana Cwi, niech jego światło świeci nadal!
4. Żona naszego nauczyciela, pana i mistrza Cwi, niech jego światło świeci nadal!
5. Stern.
6. Zmarła 1 nowego miesiąca adar
7. roku 691[1] według małej rachuby
8. w wieku [..] lat.
9. Niech jej dusza będzie związana w węzeł życia!

Nagrobek w formie pierwotnie stojącego prostokąta z wyodrębnionym cokołem. Na cokole znajdują ryte litery hebrajskie końcowego skrótu inskrypcji epitafijnej ujęte po bokach w ryte przedstawienia fragmentu meandra. W płycinie na licu nagrobka znajduje się fragment rytej inskrypcji hebrajskiej. Na zdjęciu nagrobek nr 19 widoczny jest w dolnej części zdjęcia.
Dł. 118 cm. Szer. 66 cm.

[1] Zm. 17 1931 r.

20. Josef Rusinek, syn Elazara

1. ...
2. (Pan Jo)sef,
3. syn pana Elazara, niech jego światło świeci nadal!
4. Rusinek.
5. Zmarł w święty szabat 4
6. i został pogrzebany 1 dnia 22 szwat
7. roku 697[1].
8. 688.
9. Niech jego dusza będzie związana w węzeł życia!

Fragment nagrobka z zachowaną dolną częścią płaszczyzny inskrypcyjnej z rytym tekstem hebrajskim, umieszczonej w prostokątnej tzw. „lustrzanej" płycinie.
Poniżej na cokole nagrobka znajduje się prostokątna płycina z płaskorzeźbionym skrótem końcowej formuły tekstu epitafijnego.
Dł. 134 cm.
Szer. 70 cm.

[1] Zm. 16 I 1937 r. Data pogrzebu niezgodna. 22 szwat był 3 dnia.

21.

Fragment górnej części płyty nagrobnej z rytym przedstawieniem dłoni w geście kapłańskim. Poniżej ryte litery hebrajskie Pe, Nun.
Dł.
Szer.

22.

1. ...
2. נפטר ז' לחודש [...]
3. בשנת מ"ט לימי חייו
4. שנת תרצ"ט לפ"ק
5. תנצב"ה

1. ...
2. Zmarł 7 miesiąca [...]
3. w roku 49 życia
4. roku 699[1] według małej rachuby.
5. Niech jego dusza będzie związana w węzeł życia!

Fragment zniszczonej macewy z zachowaną dolną partią płaszczyzny inskrypcyjnej.
Dł. 57 cm.
Szer. 54 cm.

[1] Zm. w r. 1938 lub 1939.

23.

Górna część fragmentu nagrobka zamknięta łukiem kotarowym. W polu zwieńczenia nagrobka płaskorzeźbione przedstawienie otwartej biblioteczki z księgami ujęte w hebrajskie litery Pe, Nun. Pierwotnie część inskrypcyjną niezachowana oddzielał od przyczółka wydatny gzyms ozdobiony rytą ramką z kółkiem na osi. Obecnie fragment nagrobka zaginiony.

24. [...] Łazarek, córka Jehudy Ekiwy, żona Izraela Cwi

1. ...
2. בת ר' יהודא עקיבא ז"ל
3. אשת ר' ישראל ז"ל
4. לעזארעק
5. נפטרה בש"ט ט' מר(חשון)
6. שנת תרצ"ז לפ"ק
7. בשנת מ"ח לימי חיי'

1. ...
2. córka pana Jehudy , błogosławionej pamięci!
3. Żona pana Izraela, błogosławionej pamięci!
4. Łazarek.
5. Zmarła w dobrej sławie 9 mar(cheszwan)
6. roku 697[1] według małej rachuby
7. w wieku 48 lat.

Fragment płaszczyzny inskrypcyjnej nagrobka o nieznanym zamknięciu. Częściowo zachowane ryte sześć linijek inskrypcji hebrajskiej.

[1] Zm. 25 X 1936 r.